

SISZÁNTÚI

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Vidékre postán szállítva:
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, a hét napos ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség kéziratok visszavadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 47. szám.

Nagy-Várad.

Szerda, 1913. február 26.

A kultuszminiszter lemondása.

A kormányhoz közel álló lapok próbálták kétségbe vonni a Zichy János gróf lemondásáról szóló híreket, de ma már maga Lukács miniszterelnök sem tagadja határozottan, hanem csak annyit mond, hogy a dolog még függőben van. Hogy azonban egészen komoly a dolog, eléggé mutatja az a körülmény, hogy Lukács emiatt Bécsbe utazik a királyhoz audienciára.

A lemondás okáról Lukács az *Esti Ujság* tudósítójának azt mondta, hogy Zichy feszélyezve van ama támadások által, amelyek a kormányt a legutóbbi időben érték.

Jankovich államtitkár megcáfolja azt a hírt, mintha közte és minisztere közt akár a katolikus autonomia, akár más kérdésben a legesekélyebb eltérés fordult volna elő. A személyére vonatkozó kombináció ma még alap nélküli, de hogy holnapra miként változik a politikai helyzet. — azt nem tudhatja.

Maga Zichy János gróf ez ügyben a következő nyilatkozatot tette:

Az ellenzék vezérférfiai által a kormány ellen hangoztatott vádakkal szemben álláspontom a következő: Addig, míg az ellenzéki vezérférfiak által a miniszterelnök ellen tett s így az egész kormányt érintő súlyos vádak a bizonyítás és ellenbizonyítás teljes szabadsága mellett megcáfolva nem lesznek, én semmiféle parlamenti, vagy politikai ténykedésre kapható nem vagyok.

A kultuszminiszter lemondása folytán a házelnökség még eddig nem intézkedett a tanítói fizetésrendezésről szóló új törvényjavaslat képviselőházi tárgyalásának időpontjáról.

Cabán ur államosit, Tuba ur robbant.

A magyar tanítói kar nehéz megélhetésének jobbra fordításáért küzd. Minden eszközt megragad, hogy a szőnyegen forgó tanítói javaslat sérelmes szakaszai törvényerőre ne emelkedhessenek. Ennél az egy kérdésnél sikerült a tanítóságot egy táborba hozni, mindennemű politikai és elvi különbségek kikapcsolásával.

Mily szép dolog is az, mikor egy oly hatalmas testület, mint a magyarországi tanítók, mint egy ember, egy táborban, talpra áll s félre téve minden elvi és politikai véleményt, igyekszik magának jobb jövőt teremteni.

Igy kellene ennek lenni, azonban — sajnos — nem lehet.

Élő példa a vasárnapi budapesti országos tanítói nagygyűlés.

Igazi, magyar tanító, sohasem szegődhetik a hazafiatalan és vallástalan eszmék szolgálatába, a tanítóság nagy többsége, a hitvallásos tanítók mindig megakadályozták ellentétes gondolkozásu kartársaik romboló eszméinek diadalrajutását.

A helyes gondolkodásu, józan tanítóság meg is kapta ezért jutalmát, a titulát „papcselédék, papszamarak” — stb. hízogó jelzők alakjában. Persze, szó sem lehetett arról, hogy egy egységes tábor létre jöhessen. Most sikerült. Mint egyik kartárs örömmel kifejezte: „Végre, van egy pont, hol találkozhatnak a nézeteink.”

Azonban itt is kibujt a szeg a zsákból. Cabán ur nem elégszik meg azzal, hogy a tanítóság egy táborban van a fizetésrendezés kér-

dését illetőleg. Neki extra törekvései vannak. U már államositani akar. Neki ugy látszik, mellékes, hogy sérelmei vannak a javaslatnak s ezt valahogy ki kellene küszöbölni. Neki a fő, hogy saját elvi álláspontját mások is bevegék. Semmi szükség sincs most arra, hogy az államositás kérdésével foglalkozunk.* Ez csak visszatetszést s két pártra szakadást idéz elő. Nem az a fő, hogy az államtól-e vagy más jellegű iskolafentartótól kapjuk a fizetést, hanem az, hogy fáradságunk után kapjunk annyit, amennyit a hasonló képzettségű állami tisztviselők kapnak, ne vegyék el azt, amit a törvény biztosít, a politikai szabadságunkat ne kössék guzsba.

Tuba urnak is hiányzott, ami robbant. Gondoskodott volna róla, de inkább csak puffogott mint a vaktöltés s helyette robbantott egy nagyot a tanítóság táborán. Akik nem tudtak felmenni a gyűlésre, várták az eredményt. Máskor már este megtudtuk s most csak másnap este a fővárosi lapokból s azt is szégyenkezve s ökölbe szorult kezekkel olvastuk, hogy egy-két meggondolatlan, éretlen elszólás, — vagy feltűnési viselkedés — utját állja annak, hogy ha nem is mindent, de legalább valamit, okos és tapintatos felszólalásokkal elérhessünk.

Nézte volna meg Cabán és Tuba ur a váradi kollegák legutolsó gyűlését, melyet e tárgyban tartottak, megláthatta, megtanulhatta volna, milyen irányban kell dolgozni, hogy egy táborban egyesülve, közös erővel elérjük célunkat.

* Máskor sincs arra semmi szükség.

Szerk.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Elvi vitatkozásokkal rongyosak maradunk továbbra is. Itt nyugodt, komoly munkálkodás, nem robbantás kell. Ugyis megfogta a régi magyar átok a tanítókat eléggé, hogy nem tudnak összetartani s most amikor egy kérdésben, egy táborban vannak, ne robbantsuk szét őket, hanem igyekezzünk komoly fellépésünkkel is megmutatni, hogy méltók vagyunk arra, hogy kivánságunk valahára teljesüljön.

lys.

A monarchia és Oroszország.

Most már kétségtelen, hogy a monarchia és Oroszország közt megtörtént a várva-várt megegyezés a balkán-kérdésben. A legközelebbi napokban már hivatalosan is nyilvánosságra hozzák. A békés kibonkozásra vall az is, hogy Pasics nem sokára Bécsbe jön.

*

A háborúról szóló tudósításaink a következők:

Javult a helyzet.

Bécs, febr. 25.

Fordulat eim alatt a trónörököshez közel álló Reichspost közli, hogy Ausztria és Magyarország és Oroszország nagykövetei szombaton a Balkánkérdések egész komplexumáról tanácskoztak. Ez a tanácskozás az albánkérdésben is nagyon kedvező közlekedést eredményezett, úgy, hogy remélhető, hogy a nagyköveti konferencia csütörtökön már abban a helyzetben lesz, hogy ebben a kérdésben még messzebbmenő egyetértést érjen el. A Reichspost rámutat arra, hogy Oroszországban félreértették Németország magatartását mert Németország a Balkán eseményeiben nincs közvetlenül érdekelve. Szó szerint idézzük a következőt:

Ugy látszik, hogy az orosz diplomáciát fölvilágosította Németország nagyon energikus föllépése a háború újra kezdésénél, amidőn Oroszország Örményországban támadólag akart föllépni Törökország ellen.

A lap közli, hogy már a legközelebbi napokban nagy tömegben fogják a tartalékosokat szabadsággal Galiciában. Ugy látszik, hogy Szerbiához való közvetlen viszonyunk is lassankint tisztázódik.

Pasics Bécsben.

Belgrád, febr. 25.

Az Ausztriával és Magyarországgal való kereskedelmi viszony rendezése céljából Pasics miniszterelnök a közeli időben Bécsbe fog utazni.

A cetinjei attasé a királynál.

Bécs, febr. 25.

A király tegnap Hupka cetinjei osztrák-magyar katonai attasét háromnegyed órai különkihallgatáson fogadta.

A békefeltételek.

London, febr. 25.

A Reuter-ügynökség értesülése szerint a zövetségesek valószínűleg attól teszik füg-

gővé a békefeltételeiket, hogy mikor határozza el magát Törökország arra, hogy békét kérjen. Az előzetes békeponthoz további halogatás elkerülése céljából mindenestre még a harctéren kellene megállapítani. Hír szerint okvetlenül szerepel köztük a hadikárpótlás feltétele.

A nagy orosz propaganda Máramarosban.

Máramarosszigetről jelentik: A megyében elterjedt skizmatikus mozgalom ügyében folyamatban levő vizsgálat majdnem egészen tisztázta az egész mozgalom történetét, célját, sőt kinyomozta messzeterjedő szárait és ezek mozgatóit is.

Megállapították, hogy körülbelül ötven évvel ezelőtt indult már meg ez a mozgalom, amely Máramaros megye rutén népét a nagy orosz propaganda táborába akarta egyesíteni.

Annak idején egy tekintélyes külügyminisztériumi tisztviselő volt a lelke a mozgalomnak és mikor megvált állásától, tekintélyes summát kapott azért, hogy az orosz-török háború idején Oroszország érdekeit titkos utakon képviselte. Az ő eltűnése után egy Rokovszky nevű izazi görög katolikus pap volt a titkos célok mozgatója.

Állandó összeköttetésben állott oroszországi körökkel és amikor meghalt, széjjelhordozták a község népe közé a lakásán talált orosz könyveket és iratokat. Ezek voltak a skizmatikus mozgalom első csirái. Az Amerikából visszatérő munkások voltak állandó élesztői a titkos, most már államellenes izgatású fajuló tendenciának. Tudjuk, hogy Kabályuk Alexa volt az egyik főigazgató, Iza község volt a központ, s onnan átesapott a mozgalom Keselymező, Lipcse, Taracviz és a tiszavölgyi községekre is. Tudjuk, hogy a skizmatikus keresztet és az imaházat a hatóság rombolta le és sorra tartóztatta le a főkolompókat.

Mintegy negyvenöt tehető az eddigi letartóztatások száma, de sokan vannak olyanok is, akiket ideiglenesen szabadon bocsátott ugyan a vádhatóság, bár a vádat nem ejtette el ellenük. Az utóbbi napokban megállapította a vizsgálat, hogy az intelligens társadalmi osztályokból is sokan hódoltak az orosz rubeleknek, sokan vannak kompromittálva, a nyomozás érdekében azonban a neveket egyelőre titokban tartják. A mozgalom szárai a Csernovitzban tartózkodó Gerovszki Románig vezetnek.

Az ellenzék választójogi bizottsága.

Az ellenzék választójogi bizottsága ülést tartott Kossuth Ferenc lakásán. Apponyi Albert gróf elnökölt. A bizottság véglegesen elintézte a jogügyi albizottság jelentéseit, foglalkozott Vertán Endre külön dolgozatával, mely nemzetiségi szempontból hasonlítja össze a kormány és az ellenzék javaslatát. Ezután Kossuth Ferencnek a jekületek beosztásáról szóló dolgozatával foglalkoztak. A jelentések és dolgozatok a sajtóban is meg fognak jelenni.

A szinügyi-bizottság mellőzte a pályázat kiírását.

*

A Szigligeti-színház sorsa körül modern szelek kezdtek fujdogálni. Hiszen ismeretes a Tiszántul olvasói előtt azok az új eszmék, amelyek meg akarják változtatni nemesak a színház fogalmát, hanem vezetésének szellemét is. Röviden összefoglalva az egész akció merituma az, hogy: először is a színház ma már üzlet és nem kulturintézmény; másodsor: hogy ha egyszer üzlet, vállalat, belt: akkor adjuk bérbé.

Tegnap délután meghallgattuk a szinügyi-bizottságot, amelynek feladata volt, hogy döntsön két kérdés fölött. Először is afölött, hogy pályázat mellőzésével adják-e oda a színházat újabb 3 évre Erdélyi Miklósnak, igen-e vagy nem, — másodsor: hogy üzletnek tekintik-e a színházat, igen-e vagy nem.

Meghallgattuk ezt a kedélyes bizottságot és gyarlónak találtuk. A hozott határozat megindokolásának gyengesége lételemében támadta meg ezt a bizottságot.

Ezt a kétségbeejtő tehetetlenséget a szinügyi bizottság tagja kiérezte az egyik tag, nyomban felállt és indítványt kért a törvényhatóságot: szüntesse meg a szinügyi bizottságot, mert annak értelme nincs, létjogosultsága nincs, feladata nincs, ennél fogva ő maga is egész lényegében szükségtelen és törlendő.

Persze ezt az indítványt elvetették. Ezzel kimutatták, hogy van bennük életösztön. De ha így durván és egyszerűen: hogy töröljük el a szinügyi bizottságot és ne gondoskodjunk más felügyelő közegről, — ha így nem is állhat meg az indítvány, az indítványozónak mégis igaza van. De talán azt akarta mondani, hogy ezt a szinügyi bizottságot szüntesse meg a törvényhatóság. És gondoskodjék más módon a színház kontrollírozásáról.

A márciusi műsor.

Az ülésen Hoványi Géza elnökölt. Jelen voltak: dr Adorján Emil, Gerő Armin, Schwarcz Izidor, dr Olasz Béla, Harmathy Károly, Kőszeghy József, dr Baróthy Pál, dr Mihelyi Lajos, Strak Gyula, Farkas Izidor, Szokoly Tamás, dr Medvigy Gábor, Beczkay Lajos és Erdélyi Miklós, aki a műsor betérjesztése után diszkréten távozott. Jegyző: Juricskay Barna.

A műsort elfogadják. Szó és vita nélkül. Ez a műsor a következő: Faun (új bohózat). Kis szökevény. Meduza. Nagyapó (ifj. előadás). Bella. Bánk bán (március 15.) Cigányprimás. Aranyember, Éva, Elvált asszony. Elnökné (új vigjáték). Aranyeső (új operette).

A vita.

Hát éppen ez nem volt. Nem hallottunk érveket, beesületes, erős és elfogadható érveket sem pro, sem kontra.

Az elnök jelentette, hogy 1914. szeptember 15.-én lejár Erdélyi Miklós szerződése. Igaz, hogy a szabályzat 5. §-a előírja a pályázat kiírását, de ő indítványozza, hogy ezt mellőzzék és adják oda újabb három évre a színházat Erdélyi Miklósnak.

Miért? ... Mert ez erkölcsi tőke lesz az igazgatónak a jövőre néve. Jutalmazása a kötelességtudásának, pontosságának és áldozatkészségének.

Felteszi a kérdést, hogy elfogadják-e az indítványt? ... Már majdnem elfogadták

amikor felállt dr Adorján Emil. Csak nem fogja hagyni a kérdést ellenindítvány nélkül.

— Nem fogadom el az elnök indítványát. Először: honnan tudjuk mi, hogy Erdélyinek kell a színház. Tőlünk nem kérte.

De jó. Ez csak formalitás. Azonban miért ne írják ki a pályázatot? Hadd adjon Erdélyi programot. Adjon többet, mint eddig. Legyen verseny. Nem ő a legtökéletesebb igazgató. Jönne ide akár Beöthy, akár Ditrói szívesen. De így elzárjuk az utat a verseny elől. A bérlők nincsenek mind megelégedve. Doldogok, hogyha szabadulhatnak páholyuktól a rossz premerek után.

Irjuk ki a pályázatot s adjuk bérbe annak a színházat, aki legtöbb bért fizet érte.

Miután így elmondotta az Új Nagyvárad tegnap délutáni praejudiciumát, nyugodtan leült. És nem tört ki vihar és zúdultak fel a műbarátok, hanem várták, hogy ki akarja még az ülést nyújtani.

Dr Olasz Béla egy sárga csomag eukrot kezd körözni.

— Vegyetek urak.

És vettek. És ettek. Közben Schwarz Izidor kijelentette, hogy ő nem ismeri a szerződést. Mutassák meg neki. Azt is hangzott, hogy a színház évi annuitását csak azoknak kellene fizetni, akik színházba járnak. Miért fizeti az a szegény polgár is, aki sohasem jön színházba. Emeljük fel a helyárakat.

Nem figyeltek rá. Pedig igen okos dolgot mondott. Ellenben, mikor azt emlegette, hogy a színház üzlet, a főmérnök leintette:

— Nem gázgyár ez.

No mindegy. *Hoványi Géza* hivatkozott Szegedre és Temesvárra. Szendrey Mihály 9 éve, Krecsányi Kálmán 22 éve kapják pályázat nélkül színházukat.

Szokolj Tamás nem remél jobb igazgatót Erdélyinél. Kijelenti, hogy sajnálja bár, de ez egyszer szembe kell helyezkednie szeretett fiával és vezértársával: Adorján Emillel. Ha csalódott is az igazgató egyes tagjaiban (!) igyekszik kicserélni őket.

Farkas Izidor: Nem fog ártani Erdélyi Miklós reputációjának a pályázat kiírása.

Adorján Emil: Föltételezem, hogy a bizottság tagjait a művészet iránti tiszta lelkesedés és magasztos intenciók vezérlik. (Felkiáltások: Ne gyanúsítson! Nem vagyunk Szegeden!) Lám: a polgármesternek is meg kell minden hatodik évben pályázni az állását. És megválasztjuk. Nem érti, hogy miért fázik úgy a t. bizottság a pályázat kiírásától.

Szavazás.

Az elnök és Adorján Emil indítványa fölött az elnök elrendeli a szavazást. Az Adorján indítványára szavaztak: Ómaga, Schwarz Izidor és Farkas Izidor. A többiek az elnök indítványát fogadták el. És így 11 szavazattal 3 ellenében a szinügyi-bizottság úgy határozott, hogy felhatalmazást kér a törvényhatóságtól, hogy a színházat 3 évre Erdélyinek adhassa.

Nem kell szinügyi-bizottság.

Erre felpattant dr Adorján Emil. — T. bizottság! Tisztelettel előterjesztem azt az indítványomat, hogy ugyancsak kérjék meg a törvényhatóságot, hogy szüntesse meg a szinügyi-bizottságot.

Nincs értelme, hogy ez a bizottság tovább is existáljon. A műsor ugyanis csak

megmarad mindég olyannak, aminők a direktor megcsinálja. Minek jöjjünk össze? Hogy felolvassák nekünk. Megtudjuk azt a lapokból is. Azok is elmaradtak, akik valaha a népszinmű előadásokat forszírozták, meg az ifjusági előadásokat. A személyzetet kritizáljuk? . . . Hát nem azok vannak itt most is. Egy évig nem tudjuk kieseríteni a meg nem felelő tagot. Legfontosabb feladatunk, hogy prolongálgassuk a direktor szerződését. Inkább fordítsuk hasznosabb dologra ezt az időt.

Ezt az indítványt a bizottság 9 szavazattal elvetette 2 ellenében. Ketten nem szavaztak.

— Majd tegye meg ezt az indítványát máshol Adorján ur szölt az elnök.

— Helyes majd a törvényhatóságban. Meg is teszem, mondotta Adorján.

Ezzel aztán véget is ért az izgalmasnak ígérkező ülés.

Nadányi Károly halála

Az egész városban, sőt a vármegyében gyorsan elterjedt a gyászhir *Nadányi Károly* földbirtokos haláláról s őszinte, mély részvétet kellett.

Nadányi Károlyt széles körben tisztelték s elhunytával a biharmegyei függetlenségi párt vezérét, lelkes harcosát veszítette, aki fáradságot nem ismerve munkálkodott a párt elveinek diadaláért. Egyike volt azoknak, akik rajongó buzgósággal igyekeztek Biharmegyében a függetlenségi pártot szervezni és a mult évtized derekán ez a törekvése sikerült is.

Biharmegye közgyűlésein, ezen a nagyon is exponált helyen, mindég felemelte szavát, amikor politikai kérdések kerültek szőnyegre. Jól tudta, hogy Biharmegye székében nincs talaja a függetlenségi elveknek, de azért bátran, erélyesen sikra szállt mindég a 48-as eszméért.

Az 1905. évi általános választásoknál a bihari kerületben országgyűlési képviselőnek választották; de az 1910. választásoknál dr *Várady Zsigmonddal* szemben kisebbségben maradt. Politikai működése nem volt zajos, de azt ellenfelei is elismerték, hogy mindég higgadt, tárgyilagos volt felszólalásaiban.

Az utóbbi években ritkán foglalkozott közdolgozattal s a politika is kevésbé érdekelte; visszavonulva birtokára, a gazdálkodás kötötte le. De betegsége is visszatartotta a közélettől. Erős szervezetét gyögyíthatlan kór: gégerák támadta meg, amelylyel szemben nem tudott győzedelmeskedni az orvosi tudomány, dacára, hogy a leg-híresebb orvos-tanárokat kereste fel.

Pár nappal ezelőtt állapota már annyira rosszabbodott, hogy a család tagjai állandóan a nagy beteg ágyánál voltak s neje és két fia virrasztottak mellette.

Hétfőn este eszméletét veszítette s az agónia tegnap reggelig tartott, mikor eszenedenesen megszűnt élni.

A temetés ideje még nincs megállapítva, valószínűleg esütörtökön reggel lesz a Gerliczy-utcai gyászházról.

Nadányi Gyula bárándi országgyűlési képviselő ikertestvérét veszítette az elhunytban.

A gyászeset alkalmából a megyeházára és a Casinó épületére kitésték a gyászlobogót.

Iparostanonciskola otthona.

Az iparoktatási bizottság ülése.

Nagyvárad város iparostanoncoktatási bizottsága tegnap d. u. ülést tartott *Lukács Ödön* tanácsnok elnöklete alatt, amelyen a tagok közül sokan vettek részt.

Az ülés elején *Szűcs Izsó* ipariskolai igazgató napirend előtt szóvá tette, hogy a vasárnapi iparostanonek közgyűlésen méltatlan támadás érte az ipariskolai tanítókart. Amidőn a támadást visszautasítja, indítványozza, hogy a bizottság kérje fel az iparostanonek elnökségét, hogy az illető iparostanonek fel konkrét adatok beadására.

Lukács Ödön jelentéktelennek tartja a dolgot, amelylyel ne foglalkozzanak. A tanostület oly magas nívón áll, hogy az ilyen vádak nem érnek fel hozzá.

Napirendre tértek a támadás felett.

Szűcs Izsó igazgató jelentést tett, hogy *Vig Albert* orsz. ipariskolai főfelügyelő Nagyváradon járt s kijelentette, hogy a keresk. miniszteriumban foglalkoznak a műhelyoktatás behozatalával és pedig elsősorban Nagyváradon létesítenék ez új dolgot.

A bizottság elhatározta, hogy megkeresi a tanácsot, miszerint a tárgyalásokat folytassa, hogy a műhelyoktatás a jövő évben megkezdhető legyen Nagyváradon.

Lukács Ödön, *Szabó Károly*, dr *Edelmann Menyhért* felszólalása után a jelentést tudomásul vették.

Elfogadták az igazgatónak azon javaslatát, hogy egy rendes rajzitanitói állás szerveztessék s arra *Mikes Ödön* óraadó rajzitanitót nevezzék ki.

A tanonciskola építése.

Ezután *Szűcs Izsó* betérjesztette az iparos tanonciskola épületének tervezetét; az iskolát *Mezey Mihály-utcán*, az ipari szakiskola közvetlen szomszédságában, 2 emelet magasságban, 10 tanteremmel a fiu, 3 tanteremmel a leánytanonek oktatás céljaira. Ezekon kívül egy nagy előadó terem lenne, amely az udvart kettéosztaná. A városi mérnöki hivatal által készített terv megfelelő. Hirdessenek tervpályázatot.

Lukács Ödön rámutat, hogy az építkezés szükségességét már elhatározták, s most a helyre nézve és a tervpályázatra határozanak.

Szűcs Izsó szerint ez az épület az iparostanonciskola céljainak 20 évig megfelel. A suterénban 5—6 műhely lenne, kisebb gépekkel.

Dr *Edelmann Menyhért* a legnagyobb körültekintést ajánlja a terveknel, hogy abban a modern követelményeknek elég legyen téve s a jövő fejlődésre is gondoljanak. Egy zuhanyfürdő is legyen.

Széles Sándor kérdésére felvilágosította az igazgató, hogy bővítésre lesz hely.

Ezután a felett indult meg a vita, hogy szükséges-e tervpályázat. Egyesek ezt feleslegesnek tartották.

Végül kimondották, hogy a helyszínrajzot elfogadják; a nagyterem áthelyezését kívánják, hogy az udvar szabad maradjon; a higiénikus szükségletekre kiváló gondot fordítsanak s a tervpályázatot hirdesse meg a város.

Igazgató jelentette, hogy *Ardos Frigyes* főreáliskolai tanár kézimunka iskolája, mivel minden tekintetben megfelel, támogatásra érdemes. Javasolja, hogy a bizottság ajánlja a tanácsnak, miszerint az iskola céljaira 500 kor. segélyt eszközöljön ki a törvényhatóságtól; továbbá a város adjon ingyen világitást az iskolának s ennek ellenében 10 iparos tanuló a két hónapos tanfolyamon ingyen nyerjen oktatást.

Néhány apróbb ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

Kétszázézer koronás mandátum.

A képviselőseget valamikor a polgári erények legszebb jutalmának tekintették, mellyel valakit polgártársai kitüntethetnek; ma viszont úgy kezdenek alakulni az állapotok, mintha a tisztelt polgártársak nem mindig a legérdemesebbet keresnék ki képviselőjüknek s mintha itt-ott egyesek nem is nagyon vágyának a megtisztelő bizalom után. Szóval néhol kezd lefelé menni a mandátum beese, de annál inkább emelkedik az ára. Sok kerületben bizony az eladó portékák közé tartozik a voks s a parlament, ha így haladunk tovább, csak a plutokrácia számára lesz hozzáférhető.

Klasszikus esetet közöl tudósítunk az alábbiakban egy mandátumról, mely több mint kétszázézer koronájába került „boldog” (?) birtokosának.

Kassáról jelentik: A tiszaháti választókerületben, ahol Máthé László Justh-párti és Jármay István Kossuth-párti jelölt állottak egymással szemben, Jármay 85 szavazattal képviselő lett, Máthé választói petíciót nyújtottak be, de később visszavonták azt. A Beregszász című lapban akkor cikk jelent meg, melyben az foglaltatott, hogy a petíciót zsarolási szándékból nyújtották be és sikerült is a peticionálónak a képviselőt megszarolni, amennyiben is 16,000 koronát fizetett a petíció visszavonásáért. Máthé László és 12 társa sajtópört indítottak a cikkíró ellen.

A cikket Mátévszky István Jármay ügyvédi irodájának vezetője írta. Ma volt a sajtóper tárgyalása a kassai törvényszék esküdtbírói előtt. A tárgyaláson megjelent Jármay István is, azonkívül Fried Lajos a peticionálók ügyvédje és Fekete Károly, Jármay ügyvédje. Fried és Fekete előadták, hogy Jármay a peticionálónak egy fillért sem adott, hanem fizetett az ügyvédeknek azért, mert félt a petíció következményeitől. Jármay kijelentette, hogy a választás 168,000 koronájába került és a választás után saját ügyvéde és az ellenfél ügyvéde még további 20,000 koronát kaptak tőle, hogy a petíciót visszavonassák. Különben azt mondja, hogy a választás egész vagyonát fölemésztette. Az esküdtbíráskodás a vádlottat, bár ez nem tudta bebizonyítani, hogy a peticionálók megszarolták Jármayt, nem bűnösnek mondotta ki, mire a törvényszék fölmentette.

Eltűnt pénzeslevél.

Kinos szenzáció tartja izgalomban Csökmő vidékét. Az eset bonyolult szála egy pénzeslevél körül csomósodnak és a csökmői esendőség agilitásától függ, hogy azok kibonyolítottassanak. A szereplők a szomszédos vármegye Füzesgyarmat községéből valók és egytől-egyig előkelő uri emberek, ami csak titokzatosabbá teszi a dolgot.

A napokban történt, hogy Füzesgyarmat községében Gyányi István földbirtokosnál baráti összejövetel volt. Ez alkalommal a szomszédos birtokosok szép számmal jelentek meg. Igen kedélyesen telt az idő. A barátságos összejövetel a késő éjjeli órákban ért véget, amikor szétszórt a társaság. A házigazda is fáradtan tért pihenni.

Reggel, mikor dolgozó-szobájába ment Gyányi, az íróasztalnál meglepődve vette észre, hogy egy pénzeslevél, mely előző napon érkezett 1600 koronával, hiányzik. Előbb azt hitte, hogy esetleg a cselédek tették el a levelet, ezeket kérdezte tehát meg. A levélről azonban nem tudott felvilágosítást adni senki. Felhányták az egész házat, de a levél-

nek nyomára sem akadtak. Nyilvánvalóvá lett, hogy a levelet valaki ellopta.

Gyányi az esetet bejelentette a csendőrségnek. Igen kényes helyzetben volt a csendőrség is, meg Gyányi is. A csendőrök kérdéseire meg kellett mondani, hogy kik fordultak meg a házban. Gyányi megnevezte vendégeit, egyben hangoztatta azt is, hogy ezekre az urakra azonban nem gyanakszik.

A csendőrök elsősorban vallatásra fogták a cselédeket. Kutatást tartottak, azonban ez az eljárás nem vezetett eredményre. A csendőrök kénytelenek voltak más irányban megindítani a nyomozást.

A helyszínen szerzett bizonyítékok azt igazolták, hogy a levél eltűnése összefüggésben van az előző este lezajlott összejövetellel.

Megállapították azt is, hogy a vendégek közül különösen két ur vonta magára a gyanút, akik a Gyányi dolgozó szobájában a kérdéses este megfordultak. Természetesen ez a dolog nem maradhatott titokban, csakhamar megtudta ez egész község, sőt a szomszédos községek is. Mindenütt nagy izgalommal tárgyalták a dolgot. Ez az izgalom annál jobban fokozódott, mikor megjelentek a csendőrök a földbirtokos két barátjának lakásán és ott házkutatást tartottak.

A kutatásnak eddig még nem lehet tudni mi volt az eredménye, mert a csendőrség nagyon bizalmasan kezeli az ügyet. Nincs kizárva, hogy ma szenzációs letartóztatások lesznek a pénzeslevél eltűnése dolgában.

Cselédek és katonák.

A Tiszántul akciója teljes sikerrel biztat.

Csak nem régen indította meg a „Tiszántul” azt az akciót, amelynek célja volt megtisztítani Nagyvárad aszfaltos utcáit és tereit. El akartuk tüntetni azt a temérdek trágárságot, amelyet a famulus népség és a kimenős baka hureoltak ki az utcákra vasárnap délutánunkint.

Ugy látszik, hogy ez nemesak a közönség egyöntetű óhaja volt, hanem régen foglalkozik ezzel a gondolattal maga a rendőrség is, elsősorban pedig Gerő Armin főkapitány, aki az ő nyugodt és megfontolt aktivitásával csak az alkalomra várt. A „Tiszántul” tegnapi meggyőző cikke megadta az elhatározáshoz szükséges végső impulzust s ma már jelenthetjük, hogy akciónk a legteljesebb sikerrel kecsegtet.

Munkatársunk beszélgetett Gerő Armin főkapitánnyal, ki a következőket mondotta a „Tiszántul” akciójáról, annak tendenciájáról, saját intézkedéséről és az akció sikeréről:

— Nagyon örvendtem a „Tiszántul” felszólalásának és magam is teljesen osztozó nézetemet az önök felfogásával. Mi is észleltük ezt a szégyenletes mizériát már évekkel ezelőtt, de nem volt, aki felszínre dobja. Most aztán megragadtuk az alkalmat és meg ma átírtunk a katonai parancsnoksághoz, a melyben rámutatunk arra, hogy ime, ugy a közönség köréből, mint a sajtó hasábjain felhangzik a panasz a katonák viselkedése ellen.

Remélem, hogy a katonai parancsnokság mindent elkövet az anomália megszüntetésére. En azt proponáltam az átíratban, hogy először adják ki szigorú parancsban a csoportosulástól, trágár beszédétől és a

főbb utcákon, Sas passagen való tömeges gyülekezés, sétálás eltűntetését, másodsor pedig küldjenek ki patulokat, amelyek nyomban bekisérjék a duhaj legényeket. Mert a rendőrszti nem bir ilyen tömegekkel. Tehát méltányos, hogy a katonaság segítsen neki.

A magam hatáskörében pedig utasítottam Bartha Béla oktató alkapitányt, hogy adja ki a legénységnek a megfelelő ordrét. Minden viháncoló, ledérkedő cselédet előállitunk és megbüntetünk. Csakis így lehet radikálisan megrendszabályozni az utcát.

A főkapitány ur nyilatkozatával teljesen meglehetünk elégedve. Az ő intézkedése megnyugtathat mindenkit. A katonai parancsnokság is bizonyára sietni fog az okos rendelkezés megtételével. És így már a jövő vasárnap valószínűleg változott képe lesz a korzónak.

..HIREK..

Tájékoztató.

Február 28, A Katholikus Kör negyedik köz-művelődési estélye.

Márc. 2. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 órakor.

Március 6. Bihoreana takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Március 9. D. e. 11 órakor Katholikus Kör közgyűlése.

Március 14. A Katholikus Kör ötödik köz-művelődési estélye.

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

Japán a Kat. Kör vetítőesélyén

Igazán! ki ne vágyott volna volna már látni ezt a tündéri menyországot, kinek a lelkét, a fantáziáját ne izgatta volna az a ragyogó paradicsom, ahol minden olyan más, olyan tüneményesen szép, mint nálunk, hogy európai ember szinte elképzelni sem tudja valójában a színeknek, szépségeknek, érdekességeknek káprázatosan dus harmóniáját. Jámbor irigykedéssel gondolunk azokra a kö-zöttünk élő európai kultúreberekre, kik bejárták, végig élvezték a fölkelő nap országának minden gyönyörűségét, belepillantottak egy új kultúra vakító perspektíváiba amely beleoltotta magába ami modern kulturánkat, de csak azért, hogy annál dusabban, ragyogóbban fejlődjék, növekedjék és bontakozzék ki ami szemünkben sok, igen sok tekintetben idegen, de szimpatikus, — duzzadó, ősenergiákkal teli, mindenben a szépet s jót kereső, előretörő japáni kultúra.

Mindezek a dolgok úgy hirtelen futottak át a lelkemen, amikor tegnap este ott voltam a Katholikus Kör vetítőestélyén, ahol a fehér vásznan egymásután lepergő színes vetített képekben előttünk állott egész Japán, a felkelő nap országának minden szépsége, ragyogása, csodás érdekessége.

Intelligens és előkelő közönség gyűlt egybe a Katholikus Kör nagytermébe, amely már nem tudta befogadni az érdeklődők óriási számát. Fél 6 óra után kezdte meg előadását Bozóky Gyula, aki azok közé az irigylésreméltó emberek közé tartozik, akik bejárták ezt a mesés tündérkertet s aki nemcsak úgy szórakozás, sportszerűen nézett meg mindent, ami megnézni való, ha-

Kétszázézer koronás mandátum.

A képviselőseget valamikor a polgári erények legszebb jutalmának tekintették, mellyel valakit polgártársai kitüntethetnek; ma viszont úgy kezdenek alakulni az állapotok, mintha a tisztelt polgártársak nem mindig a legérdemesebbet keresnék ki képviselőjüknek s mintha itt-ott egyesek nem is nagyon vágnának a megtisztelő bizalom után. Szóval néhol kezd lefelé menni a mandátum becsé, de annál inkább emelkedik az — ára. Sok kerületben bizony az eladó portékák közé tartozik a voks s a parlament, ha így haladunk tovább, csak a plutokrácia számára lesz hozzáférhető.

Klasszikus esetet közöl tudósítónk az alábbiakban egy mandátumról, mely több mint kétszázézer koronájába került „boldog” (?) birtokosának.

Kassáról jelentik: A *tiszaháti* választókerületben, ahol *Máthé* László Justh-párti és *Jármy* István Kossuth-párti jelölt állottak egymással szemben, *Jármy* 85 szavazattal képviselő lett, *Máthé* választói petíciót nyújtottak be, de később visszavonták azt. A *Beregszász* című lapban akkor ekkor jelent meg, melyben az foglaltatott, hogy a petíciót zsarolási szándékból nyújtottak be és sikerült is a peticionálóknak a képviselőt megszarolni, amennyiben is 16,000 koronát fizetett a petíció visszavonásáért. *Máthé* László és 12 társa sajtópört indítottak a cikkirő ellen.

A cikket *Mátévszky* István *Jármy* ügyvédi irodájának vezetője írta. Ma volt a sajtóper tárgyalása a kassai törvényszék esküdtbírói előtt. A tárgyaláson megjelent *Jármy* István is, azonkívül *Fried* Lajos a peticionálók ügyvédje és *Fekete* Károly, *Jármy* ügyvédje. *Fried* és *Fekete* előadták, hogy *Jármy* a peticionálóknak egy fillért sem adott, hanem fizetett az ügyvédeknek azért, mert félt a petíció következményeitől. *Jármy* kijelentette, hogy a választás 168,000 koronájába került és a választás után saját ügyvéde és az ellenfél ügyvéde még további 20,000 koronát kaptak tőle, hogy a petíciót visszavonassák. Különböztetve azt mondja, hogy a választás egész vagyonát fölemésztette. Az esküdtbírók a vádlottat, bár ez nem tudta bebizonyítani, hogy a peticionálók megszarolták *Jármy*t, nem büntöseknek mondotta ki, mire a törvényszék fölmentette.

Eltűnt pénzeslevél.

Kinos szenzáció tartja izgalomban Csökmő vidékét. Az eset bonyolult számai egy pénzeslevél körül esomósodnak és a csökmői esendőség agilitásától függ, hogy azok kibonyolítottassanak. A szereplők a szomszédos vármegye Füzesgyarmat községéből valók és egytől-egyet elölkelő uri emberek, ami csak titokzatosabbá teszi a dolgot.

A napokban történt, hogy Füzesgyarmat községében *Gyányi* István földbirtokosnál baráti összejövetel volt. Ez alkalommal a szomszédos birtokosok szép számmal jelentek meg. Igen kedélyesen telt az idő. A barátságos összejövetel a késő éjjeli órákban ért véget, amikor szétoszlott a társaság. A házigazda is fáradtan tért pihenni.

Reggel, mikor dolgozó-szobájába ment *Gyányi*, az íróasztalnál meglepődve vette észre, hogy egy pénzeslevél, mely előző napon érkezett 1600 koronával, hiányzik. Előbb azt hitte, hogy esetleg a cselédek tették el a levelet, ezeket kérdezte tehát meg. A levélről azonban nem tudott felvilágosítást adni senki. Felhányták az egész házat, de a levél-

nek nyomára sem akadtak. Nyilvánvalóvá lett, hogy a levelet valaki ellopta.

Gyányi az esetet bejelentette a esendőségnek. Igen kényes helyzetben volt a esendőség is, meg *Gyányi* is. A esendőrök kérdéseire meg kellett mondani, hogy kik fordultak meg a háznál. *Gyányi* megnevezte vendégeit, egyben hangoztatta azt is, hogy ezekre az urakra azonban nem gyanakszik.

A esendőrök elsősorban vallatásra fogták a eselégeket. Kutatást tartottak, azonban ez az eljárás nem vezetett eredményre. A esendőrök kénytelenek voltak más irányban megindítani a nyomozást.

A helyszínen szerzett bizonyítékok azt igazolták, hogy a levél eltűnése összefüggésben van az előző este lezajlott összejövetellel.

Megállapították azt is, hogy a vendégek közül különösen két ur vonta magára a gyanút, akik a *Gyányi* dolgozó szobájában a kérdéses este megfordultak. Természetesen ez a dolog nem maradhatott titokban, csakhamar megtudta ez egész község, sőt a szomszédos községek is. Mindenütt nagy izgalommal tárgyalták a dolgot. Ez az izgalom annál jobban fokozódott, mikor megjelentek a esendőrök a földbirtokos két barátjának lakásán és ott házkutatást tartottak.

A kutatásnak eddig még nem lehet tudni mi volt az eredménye, mert a esendőség nagyon bizalmasan kezeli az ügyet. Nincs kizárva, hogy ma szenzációs letartóztatások lesznek a pénzeslevél eltűnése dolgában.

Cselédek és katonák.

A Tiszántul akciója teljes sikerrel biztat.

Csak nem régen indította meg a „Tiszántul” azt az akciót, amelynek célja volt megtisztítani Nagyvárad aszfaltos utcáit és tereit. El akartuk tüntetni azt a temérdek trágárságot, amelyet a famulus népség és a kimenős baka hureoltak ki az utcákra vasárnap délutánonként.

Ugy látszik, hogy ez nemcsak a közönség egyöntetű óhaja volt, hanem régen foglalkozik ezzel a gondolattal maga a rendőrség is, elsősorban pedig *Gerő* Ármán főkapitány, aki az ő nyugodt és megfontolt aktivitásával csak az alkalomra várt. A „Tiszántul” tegnapi meggyőző cikke megadta az elhatározáshoz szükséges végső impulzust s ma már jelenthetjük, hogy akciónk a legteljesebb sikerrel kecsgett.

Munkatársunk beszélgetett *Gerő* Ármán főkapitánnyal, ki a következőket mondotta a „Tiszántul” akciójáról, annak tendenciájáról, saját intézkedéséről és az akció sikeréről:

— Nagyon örvendtem a „Tiszántul” felszólalásának és magam is teljesen osztom nézetemet az önök felfogásával. Mi is észleltük ezt a szégyenletes mizériát már évekkel ezelőtt, de nem volt, aki felszínre dobja. Most aztán megragadtuk az alkalmat és még ma átirtunk a katonai parancsnoksághoz, a melyben rámutatunk arra, hogy ime, egy a közönség köréből, mint a sajtó hasábjain felhangzik a panasz a katonák viselkedése ellen.

Remélem, hogy a katonai parancsnokság mindent elkövet az anomália megszüntetésére. Én azt proponáltam az átíratban, hogy először adják ki szigorú parancsban a csoportosulástól, trágár beszédétől és a

főbb utcákon, Sas passagen való tömeges gyülekezés, sétálás eltiltását, másodsor pedig küldjenek ki patrolokat, amelyek nyomban bekisérjék a duhaj legényeket. Mert a rendőrszót nem bír ilyen tömegekkel. Tehát méltányos, hogy a katonaság segítsen neki.

A magam hatáskörében pedig utasítottam *Bartha* Béla oktató alkapitányt, hogy adja ki a legénységnek a megfelelő ordrot. Minden viháncoló, ledérkedő cselédet előállítunk és megbüntetünk. Csakis így lehet radikálisan megrendszabályozni az utcát.

A főkapitány ur nyilatkozatával teljesen meglehetünk elégedve. Az ő intézkedése megnyugtathat mindenkit. A katonai parancsnokság is bizonyára sietni fog az okos rendelkezés megtételével. És így már a jövő vasárnap valószínűleg változott képe lesz a korzónak.

„HIREK”

Tájékoztató.

Február 28. A Katholikus Kör negyedik köznevelődési estélye.

Márc. 2. Biharmegyei Takarékpénztár közgyűlése d. u. 3 órákor.

Március 6. Bihoreana takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.

Március 9. D. e. 11 órákor Katholikus Kör közgyűlése.

Március 14. A Katholikus Kör ötödik köznevelődési estélye.

Április 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

Japán a Kat. Kör vetítőesélyén

*

Igazán! ki ne vágyott volna volna már látni ezt a tündéri menyországot, kinek a lelkét, a fantáziáját ne izgatta volna az a ragyogó paradicsom, ahol minden olyan más, olyan tüneményesen szép, mint nálunk, hogy európai ember szinte elképzelni sem tudja valójában a színeknek, szépségeknek, érdekességeknek káprázatosan dus harmóniáját. Jámbor irigykedéssel gondolunk azokra a köztünk élő európai kultúremlékekre, kik bejárták, végig élvezték a fölkelő nap országának minden gyönyörűségét, belepillantottak egy új kultúra vakító perspektíváiba amely beleoltotta magába ami modern kulturánkat, de csak azért, hogy annál dusabban, ragyogóbban fejlődjen, növekedjen és bontakozzék ki ami szemünkben sok, igen sok tekintetben idegen, de szimpatikus, — duzzadó, ősenergiákkal teli, mindenben a szépet s jót kereső, előretörő japáni kultúra.

Mindezek a dolgok úgy hirtelen futottak át a lelkemen, amikor tegnap este ott voltam a Katholikus Kör vetítőesélyén, ahol a fehér vásznan egymásután lepergő színes vetített képekben előttünk állott egész Japán, a felkelő nap országának minden szépsége, ragyogása, csodás érdekessége.

Intelligens és előkelő közönség gyűlt egybe a Katholikus Kör nagytermébe, amely már nem tudta befogadni az érdeklődők óriási számát. Fél 6 óra után kezdte meg előadását *Bozóky* Gyula, aki azok közé az irigylésreméltó emberek közé tartozik, akik bejárták ezt a mesés tündérkertet s aki nemcsak úgy szórakozás, sportszerűen nézett meg mindent, ami megnézni való, ha-

nem az intelligens, nagyműveltségű s szépségeket szerető kultúremler látószögével „meglátta” és a lelkébe felszívta az özön-vel besugárzó, nagyszerű impressziókat. Ezt olvastuk ki a tegnapi előadásból. Bozóky Gyula emellett ügyes, jó tollú leíró, élvezetes előadó, úgy, hogy a közönség mindvégig nagy-nagy figyelemmel leste, hallgatta a minden ízében kitűnő előadást és lelkesen megtapsolta az előadót.

És a képek! Mind csupa eredeti fényképfelvétel, Bozóky Gyula testvérének, dr. Bozóky Dezső sorhajó orvosnak a felvételei, akinek két híres utikönyve, közül az egyik egész teljességében Japánt ismerteti. Ezekből a felvételekből készített 180 színes, még pedig gyönyörűen színezett vetített képen jelent meg a nézők szeme előtt Japán. Egymásután hangzott el a nézők ajkáról a csodálkozás halk moraja, amint a fehér vászonon megjelentek azok a mesésen káprázatos természeti szépségek, amelyeket sehol másutt nem láthatni, a cseresznyevirágos japáni kertek, parkok, pompás színekben bujálkodó festői képe, a lotuszok és más gyönyörű vizivirágokkal borított tavak, a patakok, vizesések, az egzotikusan művészi japáni hidakkal, ... a cédrus borította erdők és az a pazar, gazdag, dus, gyönyörű növényzet. ... Azután a japán nagyvárosok, Tokióval a fővárossal az eredeti japáni házak, az utcai élet, a teaházak, a kacagó gésák élete, a misztikusan szép temetők, ez a sok-sok érdekes, művészi remek japán templom, pagoda és ki tudná még elsorolni, mennyi szépség, érdekesség, látni és megnézni való. ... A közönség gyönyörű, új impressziókkal meggazdagodva lelkes tapsokkal fejezte ki köszönetét a vetítőestért.

*

Az utolsó vetítőelőadás, a jövő kedden, március 4-én lesz. Dr. Karácsonyi János kanonok fog előadást tartani; a Szentföld azon részeit mutatja be, amelyek Krisztus kisenvedésére vonatkoznak. Bemutatásra kerülnek még a stáció képei. A vetítőest 6 órakor veszi kezdetét.

*** A jogügyi bizottság munkában.** Nagyvárad város jogügyi szakbizottsága most sűrű egymásutánban tartja üléseit. Ezelőtt is sokszor összehívta az elnök ezen szakbizottságot, de alig jöttek össze határozatképes számban. Pedig erre a feltétel igen szerény: csak háromnak az elnöknek, előadónak és legalább egy tagnak kell összejönni. Mostanában azonban rendszerint népes a jogügyi bizottság ülése. Tegnapi folytatta a szakbizottság a városi villamosmű szabályrendeletét s azon kisebb-nagyobb módosításokat eszközölt.

Mikor lesz a tömegsztrájk?

Azt a hírt közli az „Esti Ujság”, hogy a szociáldemokrata-párt vezetősége a tömegsztrájkot a jövő hét hétfőjére, vagy keddjére fogja elrendelni. A pontos napot a pártvezetőség a tömegsztrájk előtt negyvennyolc órával részint utcai röpiratok útján, részint a Népszavában fogja tudtul adni.

*** Diszes temetés.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt dr. Frankó József ügyvéd anyósának özv. Mészáros Józsefné urnónek temetése. A halottasháznál diszes ravatalra — massive ércoporsóba helyezve — feküdt a köztiszteletben álló elhunyt urnó. A temetési szertartást Csák

Máté ref. lelkész végezte, amely után a koszorúkkal borított diszes ércoporsót feltették a négyesfogatu diszes üveges gyász-kocsira és elől a dusan megrakott virágkocsival megindult az impozáns gyászmenet a vasúti pályaudvarra, ahonnan a holttestet Debrecenbe szállították. A temetésen a város intelligenciája nagy számmal jelent meg. A diszes temetést és az elhunyt Debrecenbe szállítását Weiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte.

* A Rhédey mauzoleum betörői.

A „Nagyvárad” c. helybeli lap „Kézrekerült Dombi Lajos bűntársa” címmel megírt tegnapi közleményére vonatkozólag sajnálattal kell jelentenünk, hogy a cimben kifejezett tény nem felel meg a valóságnak. Dombi Lajos bűntársa nem került kézre. Bár kézre került volna. Szegény Farkas István, akit bűntársnak néztek, őszintén bevallotta, hogy ő ugyan „svenkol” de nem tör. (Svenkolás = zsebmetszés). Detektívek és öreg zsebmetszők állítják, hogy aki svenkol, az nem tör be. Ez két külön szakma. Persze ez még nem zárja ki azt, hogy Farkas nem kivétel. De tegnap szembesítették a betörés korona tanuival, akik nem ismerték fel benne a másik tettet. Különben Farkast már zsebmetszésért 10 évre kitiltották Nagyváradról. Most pedig Mezey Gyula örökre kitiltotta a város területéről és megbüntette 30 napi elzárásra. Már ül is a toloncházban. Tehát: a másik bűn- vagy tettetárs még sajnos nincs meg.

* Pincébe zuhant leány.

Wolf Anna 15 éves német kisasszony, a Hármastea 2. számú házban tegnap este keresett egy varrónót. Miután a kapu alja nem volt kivilágitva, nem látta, hogy a pinceajtó nyitva van; mit sem sejtve haladt az udvar felől és belezuhant a pincébe. A leány öszszeszezta magát és hiába kiáltott segítségért, a házbeliek nem halották. Végre magához tért s kivánszorgott a pincéből. A gondatlan háztulajdonos ellen feljelentést tett.

*** Az öreg segéd.** A Beöthy Ödön-utca 53 szám alatt Laurencsik Jenő 42 éves asztalossegéd egy revolverrel halántékon lőtte magát. Az asztalossegéd régi szivbaja miatt vetett véget életének. Találtatott nála egy takarékpénztári könyv és levelező-lap, amelyben elbucszuk hozzártatózóitól. A helyszínen megjelent Barna tiszti orvos, Bodó László r.-felügyelő s konstatálták, hogy az illető saját kezével vetett véget életének.

*** Leégett cséplőgép.** Csökmői tudósítók jelenti, hogy az éjjel Fohn Einő és társa cég cséplőgépét felgyújtották. Mikor a községbeliek megkezdték a tűz oltását, már akkor mentésről szó sem lehetett. A cséplőgép a hozzávaló felszerelésekkel teljesen elpusztult. A kár jelentékeny. A csendőrség kutat a gyújtogatók után.

*** Feltartóztatott tojásügynökök.** A királyhídi határrendőrség Kasza Vaszalit és Rappaport Dávidot feltartóztatta, mert utlevél nélkül utaztak s kérdést tett a határrendőrség a nagyváradai rendőrséghez, hogy nem-e Amerikába szöknek ezek? Az itt említett egyének Kollmer D. és Sámuel cégnek tojásbevásárlói és őket a cég küldte Bécsbe, hogy a bécsi raktárban tojást csomagoljanak. Miután a rendőrkapitányi hivatal nevezetteket igazolta, szabadon bocsáttattak. Ez alkalommal is figyelmezteti a rendőrkapitányi hivatal az utrakelőket, hogy jól tesszik, ha utazó igazolványt váltanak, bárhova utazik is, mert gyakran megtörténhetik velük az, hogy ha igazolvány nélkül utaznak, a határrendőrség feltartóztatja.

*** Letartóztatott rabló.** Gottfried Bernát férfi ruha kereskedőt még mult év november 16-án a nagyszalontai vásárról jövet ösmeretlen tettesek kirabolták. A nyomozás során megállapították, hogy mintegy 2000 korona értékű ruhanemű ellopását Lakatos (Boesi) János, Lakatos Károly és Kordován (Lakatos) József, pósaai illetőségű cigányok követték el. Lakatos Károly egy másik lopás elkövetése után a rendőrségre került, akiben Gottfried Bernát felismerte az egyik rablót. Lakatos Károly magára öltött a lopott ruhából egy nadrágot, egy kabátot és azonkívül egy télikabátot és így elment Mezőteleldre, majd Tenkére. Lakatos nem akarja megmondani, hogy tettetársai hol vannak.

*** Külföldi tükör.** A Brémában megjelenő Weser Zeitung február 19-iki száma a következő ujdonságot közli:

„Ofen-Pest új polgármestere. Ofen-Pest-ről írják nekünk: Magyarország fővárosának új polgármestere van, dr. Heltai Ferenc, aki azelőtt a Helfer nevet viselte. Ez az ember itt „az öreg panamista” néven ismeretes és megszámlálhatatlan korrupcióba bonyolódott, melyek érthetővé teszik, hogy egy egyszerű újságiróból (minden politikusnak vagy miniszternek megvan itt a maga „leibzurnalisztája” és Heltai mint néhai Baross kereskedelemügyi miniszter leib-zurnalisztája kezdte pályafutását) dugszagdag emberré küzdött magát. Heltai ur teljes tudatában is van értékének. Mint főpolgármester, csak 30.000 korona fizetésben részesül, míg eddig, mint a fővárosi gázművek vezérigazgatója, 80.000 korona fizetést kapott. E kemény vesztesség fájdalomdíjjal joggal követelte tehát, hogy legközelebb kegyelmes ur legyen és meghívassék a főrendiházba. A történet csinos fényt vet a modern Magyarországra.”

Kellett ez nekünk!

*** Csodaszép csemegezőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Naponta friss Carfiol. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitűnő fehér és piros hegyiborok, a legolcsóbb árban. MERTZ NÁN-DOR csemegeüzletében, Körös-utca. Telefon 448 sz.

*** Panaszok a budapesti telefon központ ellen.** Amennyire pontosan és lelkiismeretesen teljesítik szolgálatukat a nagyváradai telefon központ alkalmazottai oly slendrián kezelés megy az ország fővárosában, ahol pedig minta kezelésnek kellene lenni. A vidéki központok hívásait absolute nem veszik komolyan. P. o. tegnap este 9 órától kezdve 22 percen keresztül hívta a nagyváradai központ Budapestet, Budapest azonban nem csak erre a hívásra, de a három más irányban történt avizálásra sem jelentkezett. És ez nem első s nem utolsó ízben fordul már elő. Az előfizetőt pedig ezalatt ütheti a guta, mert a fővárosi központ kezelői talán a tavaszi kösztümökről csevegnek. Az sem ritka eset, hogy az ügyesebb fővárosi kezelő a hívásra jelentkezik bemozdja kedélyesen:

— Budapest!

E közben hallani lehet, hogy a jelentkező hölgy a szomszédjával egész kedélyesen társalog. E mellett természetesen kapcsolni nem lehet, rövidesen úgy rázza tehát le a vidéki központot, hogy az illető kért számra rá fogja:

— Mással beszél.

Türhetetlenek már ezek a fővárosi telefon állapotok és épen megérették arra,

hogy a központi igazgatóság egy kissé nagyobb gondot fordítson az alkalmazottak pontos szolgálatára esetleg leküldené a fővárosi kezelőket Nagy-Váredra tanulni.

* **Győry nővérek** kitűnően szervezett tambura és énekkara szerez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténként a *Korona-kávéház*at keresi fel. A 10 tagból álló tambura és énekkar *Mészáros és Szabó* karmesterek kitűnő vezetése alatt áll. Műsoruk első-rangu számokból van összeválogatva, mindég változatos, szigoruan családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona kávéház*ba, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá. A kávéház jó hirneve, a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi pompás zenekar egyaránt biztosítják a *Korona kávéház* számára azt a nagy népszerűséget, amelyel most bír. A közönség szíves pártfogását kéri továbbra is a *Győry-nővérek*.

x **TUZIFA** hasábos és aprítva, ugyszintén elsőrendű porosz köszönet házhoz szállít **Weiszberger és Társa**. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasutnál.

x **Finon** női lack chevrau barna és fehér féleipókat vettem partiban és azokat 4 koronától kezdve árusítom. *Feketénél, Bémer-téren*, Elite-kávéház mellett. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3 szám alá helyezem át.

x Kossuth-utca 2. sz. házban egy emeleti kétszobás lakás me lékhelyiségekkel f. évi május 1 re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Valódi Amerikai és Chas-sala cipők, legjob. Bor-alino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szereshetők be.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Szerda: A mexikói leány.
Csütörtök: A faun. (Színmű. Bemutató.)
Péntek: A faun.
Szombat: A faun.
Vasárnap d. u.: Orpheus az alvilágban.
" este: A mexikói leány.

A Faun. Mint arról már megemlékeztünk, e hét esütörtökén, február hó 27-én kerül nálunk bemutatóra Knoblauch nagyszabásu, szenzációs színműve a Faun, amely Budapesten óriási sikert aratott. A fővárosi kritika egy része párhuzamot vont Molnár Ferenc Ördöge és a Faun között, ami tán nagy vonásaiban némileg találó is, az angol szerző azonban, a maga színművében, nem a felszínes szalon kozór, hanem filozofiai elmélyedéssel, a Faunnal mondogatja el a maga igazságait és ez a beállítás teljesen újja, eredetivé teszik Knoblauch színpadi alkotását. A szenzációs hatású színmű nagyváradi bemutatójában: Tompa Béla, Varsa Gyula, Sik Rezső, Hunyady József, Étsy Emilia, Angyal Ilka és Szentgyörgyi Mártha játszanak.

Orpheus. Vasárnap délután az operetteszemélyzet nagyarányu repriz előadást tart. Színrekerül Orpheus az alvilágban, Offenbach örökszép zenéjü operettéje, amelyet csak kevéssel ezelőtt elevenitettek fel teljesen új díszletekkel és új betanulással. Ez a pompás operette most először kerül színre a Szigligeti színházban vasárnap délután.

IGAZSÁG-SZOLGÁLTATÁS

A fenesi gyujtogatás ügyében tovább folyik a tárgyalás a közönség változatlanul nagy érdeklődése mellett. Folytatták a tanuk kihallgatását, akiknek sorában ott volt Lévi Sámuel, Vigdorovics Hermann sógora, aki azt adta elő, hogy Emánuel Hermannal társas viszonyba lépett és egy este 1000 koronát adott Hermannnak, az est egyéb eseményeire nem emlékszik. Délben 1 órakor mára halasztotta az elnök a tárgyalást, amikor még 19 tanut fognak kihallgatni és azzal befejeződik a bizonyítási eljárás.

TÁVIRÁTOK

A főrendiház ülése.

Budapest, febr. 25.

Ma délután a főrendiház ülést tartott, melyen az ülés megnyitása után Desseffy Emil báró sürgős interpellációt terjesztett elő a Désy-Lukács-féle ügyben. Sajnálattal látja, hogy Lukács nincs jelen, azonban a miniszterelnök később is megadhatja a választ. Kéri Lukácsot, tisztázza magát e vádakkal szemben.

Károlyi Imre gróf kijelenti, hogy bármily illetékes forum előtt jogában áll Lukácsnak tisztázni magát és ő kész bárhol megtenni erre vonatkozó vallomását. Ullman Adolf a Magyarbank dolgában tud valamást tenni, azonban ez az ügy még fellebbezés alatt áll és ő mint tanu volt beidézve tehát, most nem nyilatkozhatik, azonban a bíróság előtt kész ezt megtenni. Ezután a napirendre tértek át selfogadták a képviselőház által beterjesztett törvényjavaslatot.

Elek Pál tisztázása.

Budapest, febr. 25.

(Saját tudósítónktól.) A Magyar Hirlap szenzációs cikket közöl ma. Azt mondja ez a cikk, hogy annak idején, amikor Elek Pál nem tudott elszámolni 4800000 koronával, az összehívott becsületbíróság előtt Lukács László megjelent és igazolta, hogy ő vette át az összeget a pártkassza céljaira. A becsületbíróság tagjai voltak: gróf Károlyi Imre, Ullmann Adolf és Sándor Pál.

A választási törvény tárgyalása.

Budapest, febr. 25.

A belügyminiszteriumban tegnap d. e. a választójogi törvényjavaslat tárgyában ankét volt, melyen Némethy Károly államtitkáron kívül Tisza István gróf is megjelent. A választójogi javaslat tárgyalását a Ház valószínűleg hétfőn kezdi meg.

Az igazgató rémtette.

Bécs, febr. 25.

Bantig V. Károly a galiciai Kárpát köolaj r.-t. dúsgazdag igazgatója ma vadászfegyverével agyonlőtte feleségét, azután önmagát. Elmezavart volt.

Leverik a mexikói lázadást.

Newyork, febr. 25.

Elkerülhetetlen az Egyesült Államok beavatkozása. Ma Wilson elnöklete alatt elhatározták, hogy egyelőre 7000 embert küldenek a mexikói határra, aztán pedig 100.000 emberrel fognak bevonulni Mexikóba.

Ítélet a Rosenfeld fiuk ügyében

Budapest, febr. 25.

(Saját tud.) A Rosenfeld-fiuk ügyében éjjel háromnegyed 12 órakor hozták meg az ítéletet. Rosenfeld Lajos 15 évi, Kálmán 7 évi fegyházat kapott.

Teljes leszerelés.

Bécs, febr. 25.

(Saját tudósítónktól.) Stürgh gr. és Berchtold gróf egyértelműen úgy nyilatkoztak, hogy a jövő hét végén haza bocsátják az összes tartalékosokat.

Regénycsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Írta: Dús László.

(Folytatás.)

19

Pár nap mulva az ősz biboros Paolát a palotában levő házi kápolnába hitta és kivette belőle a gyónás titkát.

Mikor a biboros így a valódi meg tudta, halotthalványság borította el arcát, szemébe könnyek gyűltek, mély hallgatásba merült.

— Szent atyám! — szólt a leány megtörtén — olyan nagy bünt követtem el, hogy némaságod megrémítsen!

Az ősz papi fejedelem felemelte tisztas arcát, jobb kezével megsimogatta saját arcát és ajkait és így válaszolt:

— Gyermeke a sors utjai kitanulhatlanok! — nem vagy bűnös, még titkolózásod atyád iránt sem bűn, mert fenyegetésével ő adott arra okot. Menj és vigasztalódjál. A Colonnákat veszély fenyegeti és mi a végzet utjába fogunk ugyan állani, de a végzet erejét lebirni nem fogjuk.

Egy korholó szava nem volt a Gaetanó iránt megnyilatkozott szerelemért. Nemesen viselte magát az ifju Paola iránt, ezt elvitatni tőle nem volt képes.

A leány felállott, de a biboros még megkérdezte:

— Egyéb nem történt?
— Mi történhetett volna szent atyám?
— kiáltott fel a leány s azokra nyit szemmel, míg ajkai remegtek a kimondott szótól.

Az agg biboros felelet helyett imádkozott és azután áldást adott a leányra és elbocsátotta.

Amikor Stefanó megkérdezte az ősz főpaptól, hogy mit gyónt a leánya, Giacomo szigorúan válaszolt.

— Tiszta mint a menybeli angyalok!
— Mit mondott, Giacomo?
— Tudnod kell, hogy a gyónás szent titkot rejt, nem mondhatok egyebet, csak annyit, hogy örvendj leányod ártatlanságának.

Stefano tehát a loretoi szent szüz templomában megtalálta hajfonatról semmit, de épen semmit sem tudott meg, teljesen meg kellett nyugodnia abban, hogy a bátyja is megnyugodott.

Paola pedig afelett törte a fejét, hogy mit jelentett az a kérdés, amit nagybátyja intézett hozzá, pedig világos volt, hogy ő a viszontkérdéssel azt válaszolta, aminek a Colonnák eskis örvendhetek.

Giacomo Colonna megkapta az írásbeli értesítést, hogy a szent gyakorlatok alól felmentve nincs, de hogyha azt akarja, hogy a pápa felmentse őt, személyesen menjen a Quirinálba a szentséges atyához és előszóval terjessze elő kérelmét.

Ez sokkal több volt, hogy sem eltűrhetette volna.

Ő, a Colonna megalazza magát Cejetáni Benedek előtt, az előtt, aki nem is itáliai származású és hogyha nemes is, családja a Colonnáig fel nem ér? Ő menjen a Quirinálba, abba a nagy palotába, melyben igazságszerint neki kellene trónolnia? — Ő menjen az élébe, aki Viterbóban egykor az ő káplánja volt és örvendeni kellett, hogyha a plébánosa, Giacomo Colonna meghívta asztalához?

Az ősz főpap határtalan dühre gerjedt.

— Igen, elmegyek Cajetáni Benedekhez! — mondotta dulva-fulva, de amit mondani fogok, meg fogja őt alázni, mert holt bizonyos, hogy a pápai trón most üres, Coelestin pápa meghalt ugyan, de aki a trónt elfoglalta, az csak bitorolja azt, mert nem volt jogában a pápának a már elfogadott trónról lemondani.

Két neves római ügyvédet, Sylvio Santit és Orió Donátot hívatta magához, mikor ezek megjöttek, Fra Dómenicóval és Jeambattistával, a két egyházi jogtudóssal bezárkóztak szobájába, napokon keresztül nem tett egyebet, mint vitakozott, hatalmas hangja kihallatszott a folyósóra, ahol a cselédek megrémülve hallgatták az előttük érthetetlen szavakat, amelyekben számos egyházi irónak neve fordult elő, akiket, néha összekapaszkodva a szavakban, idéztek fel sirjaikból, hogy az ő igazaikat támogatassák.

Es amikor végül dülőre jutottak, mikor a Szent atyák ígéinek kinstárát kizsákmányolták, megnyitott az agg biboros szobájának ajtaja, hogy fényt árásszon a katolikus hitéletre.

Fra Dominicó atya hatalmas iratesomóval vonult vissza szobácskájába, hogy Fra Jeambattistával feldolgozza mindazt, amiben megállapodtak, hogy a katolikus világnak tudtára adják a mennyei világosságot, ami az ő agyukat beragyogta.

Ámde ehez idő kellett, a nagy Colonnának pedig már nem volt ideje, mert a szent gyakorlatok megkezdésének napja félelmetesen közeledett.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

KÖZGAZDASÁG

...

Gabona üzlet.

Eleinte emelkedő volt az irányzat, később nagyobb üzletelenség közepette lemorzsolódtak az árfolyamok.

Áprilisi buza (1913.)	—	11.53
Októberi buza	—	12.12
Áprilisi rozs (1913)	—	9.88
Októberi rozs	—	9.63
Májusi tengeri (1913)	—	7.65
Juliusi tengeri	—	7.88
Áprilisi zab (1913)	—	10.19
Októberi zab	—	8.79

Budapesti értéktözede.

Magyar hitelrészvény	—	817.—
Osztrák hitelrészvény	—	621.75
4%-os koronajáradék	—	83.15
Osztr. magy. államv.	—	703.—
Jelzálogbank	—	430.—
Leszámitoló és pénzváltó	—	516.75
Hazai bank	—	279.—
Magyar bank	—	565.—
Keresk. bank	—	3592.—
Rimamurányi	—	707.50
Salgótarjáni kőszén	—	767.—
M. Alt. Kőszénbánya	—	1054.—
Közuti vasut	—	671.—
Városi villamos	—	372.—
Adria	—	520.—
Atlantika	—	346.75

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesitem a t. közönséget, hogy **SVENT JÁNOS-U. 4. SZ. ALATT EGY MODERN**

CUKRÁSZDÁT

létesítettem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrászoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Becses pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes
closetteket vízöblítéssel.
Angol-closet berendezést,
viztartány vagy önzáró closett csapokkal való öblítéssel.
Mindennemű épület- és diszbádogos munkát. Villanyerő gépekkel berendezve.

Mezey Dezső

toronyóra készítő
Nagyvárad, Szt. János-u. 64.

Az ország egyik legrégibb és legmegbízhatóbb toronyóra

készítő telepe.
Olcsó árak, több évi jótállás.
Villanyerő berendezés.

Kívánatra árjegyzéket bérmentve küld.

Nagyvárad város katonai ügyosztályától.
4281—913. szám.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi miniszter urnak folyó évi február 17 én kelt 2702—1913. elnöki számu körrendelete folytán közhírré teszem, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy az 1888. évi XVIII. t.c., illetve az 1912. évi XXX. t.c. 43. § a 3. pontja és az 1912. évi XXXI. t.c. 8. §-a 3. pontja alapján az 1912—13. évben tényleges katonai szolgálatra behívott, illetve visszatartott hadseregbeli (haditengerészeti) és honvédségi nem tényleges állományu legénységnek gyámol nélkül maradt családtagjai összeírassanak és segélyben része-ittessenek.

Ezen minisztertanácsi határozat alapján a honvédelmi miniszter ur a segélyre jogosult családok összeírását elrendelvé, felhívom a Nagyváradon lakó igényjogosult családtagokat, hogy segélyezés iránti kérelmeket jelen hirdetmény közzétételétől számított 15 nap alatt a városi katonai ügyosztálynál (Városháza II. em. 32. számú szoba) annyival is inkább terjesszék elő, mert a kitűzött határidőn túl elkésve előterjesztett kérelmek csak különös méltánylást érdemlő esetekben fogadhatók el.

Miután az összeírási lap kitöltéséhez szükséges a tényleges szolgálatra behívott egyén csapattestét, minőségét, sorozási évfolyamát, átlagosan megszerezhető napi keresetét, elindulásának napját is tudni, figyelmeztetem a folyamodókat, hogy az összeírási lapot pontosan és gyors kitöltésére céljából a fenti adatokat tartalmazó okmányokat s feljegyzéseket (munkakönyv a behívott katonától érkezett s a címet feltüntető levél stb.) hozzák magukkal.

A segélyezendő családok részére a segély összegek megállapítása olyképpen fog eszközöltetni, hogy azok részére egyszer s mindenkorra szóló segélyek fognak engedélyeztetni.

Ezek a segély összegek a családtagok száma, a tényleges katonai szolgálathoz már eddig eltöltött idő tartama és az egyéb tekintetbe jövő körülmények figyelembe vételével a segélyezendőknél különböző osztályokba történő sorolása után fognak megállapíttatni s erről az érdekelt felek a honvédelmi miniszter ur döntése után haladéktalanul értesítettni fognak.
Nagy Várad, 1913. február 24.

Eleméry Ferenc,
katonai tanácsnok.

Árverésen vett áruk eladása
megkezdődött
Rákóczi-ut 14. lebontott
APOLLÓ-ÉPÜLET MELLETT.

Női kötött harisnyák 30 fill., férfi fegyház kötésű zokni 26 fill., gyermek patent harisnyák 24 fill., **1000 tucsat zseb-kendő** drbja 6 fillértől 3:50-ig, női és férfi fehéreneműek igen olcsón s még igen sok áruk kaphatók.

Uj!

Uj!

Bőrönd és bőraru műhely.

HAMBURG S. bőrönd és bőr-aru műhelye megnyitott **Nagyváradon Kossuth Lajos-u. 9. szám** alatt. Készítenek és elvállalok minden ezen szakmába vágó munkát és javításokat jutányos árban. Meghívásra házhoz jövök.

Uj!

Uj!

Igen kellemes, biztos és kitűnő,
 gyorsan használó szer köhögés,
 hurut, meghűléstől eredő rekedt-
 ségnél a **FARKAS-féle**

hurut-szeletke

Egy doboz ára 60 fillér.

Kapható: **FARKAS ISTVÁN**

„**APOLLÓ**” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóczi-ut 7/b.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútór asztalos
 Sánc-utca a kalapgyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Házi csatornázást

szakszerűen készít

Kondor Dezső Nagyvárad

Nagyipiac-tér Telefon 969. Gyár 1062

Cement, gipsz, nád, fedéllemez, cserép kőpor, oltott mész stb. eladás.

Orvosilag több száz esetben ajánlva.

10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-
 Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű

sérvkötőit,

szuszpenzoriumok fecskendő és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálcák, bidég,

anatomiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Kajári Dezső

villamosvilágítási vállalata

Nagyvárad, Beöthy Ödön-u. 46. sz.

Készíti a legmodernebb villamos világítási és erőátviteli házi telefon csengő berendezéseket. Motor és dinamó tekercselések és szakszerű javítások. Izléses kivitelű csillárokat rajzszerűen készít és átalakít. Éjjeli ügyeletes szolgálat.

Telefonszám 1192.

Nagyvárad város tanácsától.

2904—1913.

Hirdetmény.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságától nyert megbízatás folytán közhírré teszem, hogy a közsegélyre szorult munkanélküliek összeírása a következő módon lesz fogantatosítva.

A ki a törvényhatósági bizottság által a munkanélküliek támogatására megszavazott segély összegben részesedni kíván s arra igényjogosult, az az alábbi megjelölt sorrendben és napokon mindenkor délelőtt 8 órától 12 óráig terjedő időben jelentkezék a városi szegény irodában (Nagy Sándor-utca 17. sz. a.)

Február 25 és 26-án a famunkások.

Február 27 és 28-án a vasmunkások.

Március 1-én a szabó-, sütőmunkások és nyomdászok.

Március 2—4-ig a cipész- és eszmadia-munkások.

Március 5-én a szobafestők és mázólok.

Március 6, 7 és 8-án a kőművesek.

Március 9-én az ácsmunkások.

Március 10, 11, 12 és 13-án a földmunkások.

Március 14 és 15-én a kereskedelmi alkalmazottak.

Munkanélküliségének igazolásul magával kell hozni munkakönyvét, vagy az iparhatóságtól, illetve ipartestülettől kapott igazolványát, esetleges lakbérhátralékának igazolásul pedig a háztulajdonostól, illetve a bérbeadótól kérendő igazoló írást.

A szegényiroda a jelentkezőket személyi adataira kihallgatja s elvégezvén a szükséges puhatolásokat, ezeknek eredményéhez képest sürgősen javaslatot tesznek a folyamodó segélyezése iránt.

A segélykiosztás megkezdésének időpontjáról s annak módozatairól a lapokban közzeendő külön hirdetmény útján fogom a segélyezendőket értesíteni.

Nagyvárad, 1913 február 24.

Eleméry Ferenc,
 katonai-ügy- tanácsnok.

Telefon 10-87. Telefon 10-87.

A legmodernebb bútorokat

készíti

Kovács Zsigmond

m ű a s z t a l o s

Szacs-vay-u. 70. sz.

Géperőre berendezve.

Telefon vagy levelezőlap nivasra azonnal megjelenek.

Terv és költségvetés díjtalan.

Ha nincs megelegetve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel **DARABONT** GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezsa-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szobáiban, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmi és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről újat készítenek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Sarkady és Szánthó
TORONYÓRA GYÁRA
Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 héten egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járáttal, réz kerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzzék kívánatra. Saját ház.

VAJNOVSZKI FERENC
uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye
LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindenemű lakatos munkák, **vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűshelyek** elsőrendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egy mint: ekék, boronák, borsajtók és szőlőzúzók stb. **Lánccs kútaink** ugytartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindenemű gépjavítások szakszerűen és gyorsan eszközöltetnek.

Autó (automobil) tulajdonosok szives figyelmébe

PNEUMATIK, köpeny és tömlő, **TRAPP ISTVAN** Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvétetnek.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Nagyvárad város
VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a **Wolfram lámpák**

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

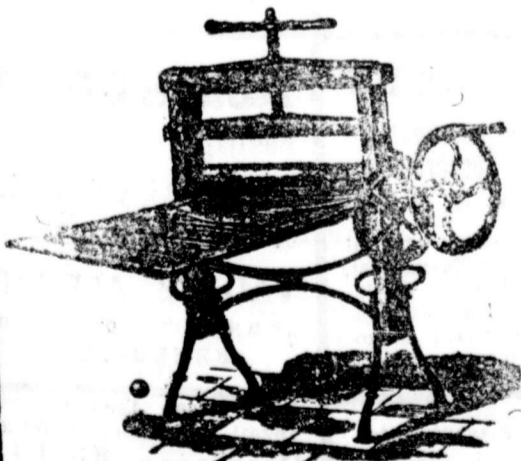
izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

Ujdonságokból állandó nagy választék háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében
Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Te-leki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapítva 1893. **Freund Benjámín** Alapítva 1893.

műorás, ékszerész és látszerész
Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárulítom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkal órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszerszeműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Izsák Lidia

mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országos nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,
Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füz. üzlet: TELEFON 1-53. szám.

Mezey János és Társa
fűszer, csemege kereskedése
Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

ÉGI LANT

ker. katolikus imádságos és énekes könyv, díszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

HA A KOSSUTH-

utczába vezetl útja, keresse fel a legjobb hírnévnek örvendő

KEPES ETEL

varró- és himző előnyemdját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál
Rákóci-ut

Telefon. 630.

Táray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vízvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1. sz.

Cukrász

szűke népek minden alkalomra hához szállítással jutányos árban eszközöltenek. Meghívásra hához küldök, levelekre válaszolok. Vidékre napi expedíálás.

Molnár János cukrász

Kolozsvári-u. 50.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos
Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.

Alapítva 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapítva 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Estéknél Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és

Zöldfa-utca.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. ítélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalcs, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és fastély-berendezéseket minden stílus kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.

Szántó Dezső

Első

nagyvárad

REDÖNY-

GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Jenny Jenő

órák, ékszerész és lát-szerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 39. sz.** Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvállal mindennemű gáz és villanyszere-léseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34.

Készít mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra hához jövök.

Petry Árpád

órák- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Taroly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben Mindennemű műszerész munkák szakemberi javítása elfogadjatik.

Alapítva 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépja-vító, vas és rézöntőde

NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.

UJ keztyűs és sérvkötő készítő!

Keztyűk mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztyűk 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölk tetnek. Ruganyos sérvkötők 4 korona.

HORVÁTH R.
Nagyvárad, Szt János-utca

Költözködéskor a legcélszerűbb

HIRN M. és FIA

villamossági vállalatához fordulni

Kossuth Lajos-u. 16. sz.

Nagy csillárraktár.

Telefon 10-54.

Telefon 10-54.

Györy Sándor

villanyerőre berendezett keses és köszörűleje
Kert-utca, 4. szám.

Elvállal mindenfélé speciál köszörűleket és javításokat, haj- és szakál vágó és lónyíró gépet, zsillette és mindentéle más borotvák köszörülését pontosan eszközölk.

RUM és LIKÖR

házilag való készítéséhez legjobb essentiák

:: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal” drogueriában
BÉMER-TÉR.

Névjegyek

a legolcsóbban beszerezhetők!

Szent László-nyomda r.-társ.-nál
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléseit, csengő házi telefon, ipartelemek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgál, meghívásra azonnal jövök.

Ha a Szent János-utczába vezetl útja, keresse fel a

Szerecsen Királyt,

ahol a legolcsóbban lehet vásárolni **harisnyát, keztyűt, trikót, csip két, Himzéseket és szalagok, fehérműek, rövidárak** nagy választékban. Szives pártfogást kér!
LUNGERLEIDER SALAMON
Szt János-utca 4.